

καθηγητοῦ εἰς τὴν Μεγάλην τοῦ Γένους Σχολὴν Π. Γ. Παπακωνσταντίνου ὑπὸ τὸν τίτλον Πινδάρου Ἐπῆνοι, περὶ τῆς ὁποίας ἔγραψεν ἕκτενῇ εἰσήγησιν ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ἀρχείου πρὸς τὴν Ἐφορευτικὴν Ἐπιτροπὴν αὐτοῦ.

Περαίων εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἀναφέρω καὶ πάλιν τὴν συνεχιζομένην περιέργον καὶ ἤδη καταστᾶσαν ὑποπτον ἀδικίαν εἰς βάρος τοῦ ὑφίστης ἐπιστημονικῆς καὶ ἐθνικῆς σπουδαιότητος ἐπιστημονικοῦ τούτου ἰδρύματος τῆς Ἀκαδημίας, ἀδικίαν ἣ ὁποία τὸ ἔχει καταδικάσει νὰ διαθέτῃ ὡς προσωπικὸν μόνον τὸν Διευθυντὴν καὶ ἓνα ἀπὸ πενταετίας διατελοῦντα ἐπὶ συμβάσει συντάκτην, οἱ ὁποιοὶ δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπαρκοῦν οὔτε διὰ τὴν τρέχουσαν μὴ ἐπιστημονικὴν ἐργασίαν αὐτοῦ.

Ἐὸ Διευθυντῆς
Χαρ. Σ. Φλωρᾶτος

Z'

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

περὶ τῶν πεπραγμένων τοῦ Γραφείου Ἐρευνῶν καὶ Ὑπολογισμῶν
κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς 1ης Δεκεμβρίου 1962 μέχρι τῆς 30ῆς Νοεμβρίου 1963

A') Προσωπικόν Ὁ πτυχιούχος τῶν Φυσικῶν κ. Παναγιώτης Ἀλεξίου ἐξηκολούθησε νὰ ἐργάζεται καθ' ὅλον τὸ λῆξαν ἔτος ὡς ἐπιστημονικὸς συνεργάτης εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ Βασιλικοῦ Ἰδρύματος Ἐρευνῶν χρηματοδοτούμενον ἐρευνητικὸν πρόγραμμα « Μελέτη τῶν ἀστέρων τῶν φασματικῶν τύπων M, S καὶ C εἰς τὴν περιοχὴν ὠρισμένων διαχύτων ἀστρικών σμηρῶν ». Ὁμοίως ὁ πτυχιούχος τῶν Φυσικῶν κ. Γεώργιος Ἀρναιάδης εἰργάσθη κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 1ης Δεκεμβρίου 1962 μέχρι 30ῆς Σεπτεμβρίου 1963 ὡς ἐπιστημονικὸς συνεργάτης εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ Βασιλικοῦ Ἰδρύματος Ἐρευνῶν χρηματοδοτούμενον ἐρευνητικὸν πρόγραμμα « Μελέτη τῶν ταχυτήτων περιστροφῆς τῶν ἀστέρων ὠρισμένων διαχύτων ἀστρικών σμηρῶν ». Ἡ μισθοδοσία ἀμφοτέρων ἐγένετο ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ Βασιλικοῦ Ἰδρύματος Ἐρευνῶν.

B') Ὀργανα - Μηχαναὶ Γραφείου. Ἐκ τῶν τακτικῶν πιστώσεων τοῦ Γραφείου ἠγοράσθησαν τὰ κάτωθι ὄργανα :

1) Ἐν ἐπιδιασκόπῳ τύπου Leitz - Wetzlar III 2, 2) εἰς προβολεὺς τύπου Prado 500, 3) εἰς προβολεὺς τύπου Agfa Sonector 8 μετὰ συστήματος Sonector-Phon, 4) μία μηχανὴ λήψεως τύπου Canon Motor Zoom 8EEE καὶ 5) Ἐν μαγνητόφωνον τύπου Grundig TK 40.

Γ') Ἐπιστημονικαὶ ἐργασίαι. Κατὰ τὸ ἔπ' ὄφιν χρονικὸν διάστημα ἐξετελέσθησαν τὰ κάτωθι ἐρευνητικὰ προγράμματα :

1) Στατιστικὴ μελέτη τῆς ἡλιακῆς δραστηριότητος (ὑπὸ τοῦ ἐπόπτου τοῦ Γραφείου κ. Γ. Ξαυθάκη). Ἡ κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη ἀρξασμένη ἀναλυτικὴ μελέτη τῆς πορείας τῶν τιμῶν τῶν διαφορῶν δεικτῶν τῆς ἡλιακῆς δραστηριότητος συναρτῆσει τοῦ χρόνου ἀνόδου ἐπεξετάθη κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος καὶ εἰς τὴν ἔντασιν τῶν μαγνητικῶν πεδίων τῶν ἡλιακῶν κηλίδων. Ἐδόθησαν δὲ ἀπλοῖ μαθηματικοὶ τύποι παρέχοντες μὲ ἰκανοποιητικὴν ἀκριβείαν τὴν πορείαν τῶν ἔτησιων τιμῶν τοῦ δείκτου τούτου τόσον ἐντὸς τοῦ ἑνδεκαετοῦς κύκλου τῶν κηλίδων ὅσον καὶ ἀπὸ κύκλου εἰς κύκλον.

2) Φωτοηλεκτρικὴ φωτομετρία γαλαξιακῶν κηφειδῶν (ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Γραφείου κ. Α. Μανωλίδου ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Δρ. κ. Κ. Bahner). Ἀνεπτύχθη μία νέα μέθοδος

διά τὴν μελέτην τῆς μεταβολῆς τῆς λαμπρότητος τῶν κηφειδῶν μὲ περισσοτέρας τῆς μιᾶς περιόδου. Ἡ μέθοδος αὕτη ἐφαρμόζεται ἤδη διὰ τὴν μελέτην τῆς μεταβολῆς τῆς λαμπρότητος τοῦ ἀνωμάλου κηφειδίου *TU Cas*. Ἡ διερεύνησις τοῦ ὕλικου τῶν παρατηρήσεων τοῦ ἀναφερομένου εἰς τοὺς ὑπολοίπους 17 παρατηρηθέντας κηφείδας συνεχίζεται.

3) **Κατανομὴ τῶν ἀστέρων τῶν φασματικῶν τύπων *M,S* καὶ *C* εἰς ὀρισμένας περιοχὰς τοῦ Γαλαξίου.** Κατὰ τὸ πρόγραμμα τοῦτο μελετῶνται δύο ομάδες περιοχῶν :

α) Εἰς τὴν πρώτην ομάδα (ἣτις μελετᾶται ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Γραφείου κ. Α. Μανρίδου ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ καθηγητοῦ κ. V. Blanco) περιλαμβάνονται τμήματα τῶν τεσσάρων περιοχῶν τοῦ οὐρανοῦ, εἰς τὰς ὁποίας διεξάγεται ἀπὸ ἐτῶν συστηματικὴ ἀναζήτησις τῶν μεταβλητῶν ἀστέρων ὑπὸ τοῦ Δρ. κ. L. Plaut (*Mt. Palomar - Groningen Variable Stars Survey*). Ἡ ἀναζήτησις καὶ φασματικὴ ταξινομήσις τῶν ἀστέρων τῶν φασματικῶν τύπων *M,S* καὶ *C* τῶν περιοχῶν τούτων εἶχε συμπληρωθῆ ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους, ἥδη δὲ λαμβάνει χώραν ἀναθεώρησις τῆς φωτομετρίας τῶν ἀστέρων τούτων.

β) Εἰς τὴν δευτέραν ομάδα (ἣτις μελετᾶται ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Γραφείου κ. Α. Μανρίδου ἐν μέρει ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ καθηγητοῦ κ. J. Nassau) περιλαμβάνονται ἕξ περιοχαὶ τοῦ οὐρανοῦ ἔχουσαι εἰς τὰ κέντρα των ἀντιστοίχως τὰ διάχρτα ἀστρικά σμήνη *NGC 129, NGC 188, NGC 752, NGC 7789, NGC 7790* καὶ *M 25*. Ἡ ἀναζήτησις καὶ φασματικὴ ταξινομήσις τῶν ἀστέρων τῶν φασματικῶν τύπων *M,S* καὶ *C* τῶν περιοχῶν τούτων περατοῦται ἤδη, ἐνῶ παραλλήλως προχωρεῖ καὶ ἡ φωτομετρία τῶν ἐν λόγῳ ἀστέρων.

4) **Μελέτη τῶν ταχυτήτων περιστροφῆς τῶν ἀστέρων ὀρισμένων διαχύτων ἀστρικών σμηνῶν** (ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Γραφείου κ. Α. Μανρίδου ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ καθηγητοῦ κ. R. Kraft). Ἐσυνεχίσθη καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἡ μελέτη τῶν ταχυτήτων περιστροφῆς τῶν ἀστέρων τοῦ διαχύτου ἀστρικοῦ σμήνου *NGC 6633*.

5) **Μελέτη τῶν σέλα χαμηλοῦ πλάτους** (ὑπὸ τοῦ ὕφηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Γ. Ἄμπτου). Τὸ ὕλικόν τῶν παρατηρήσεων τὸ ὁποῖον χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν μελέτην ταύτην συνίσταται ἀπὸ φωτογραφίας ὀλοκλήρου τοῦ οὐρανοῦ θόλου αἱ ὁποῖαι λαμβάνονται τῇ βοήθειᾳ μιᾶς συσκευῆς τύπου *ASCA* ἐγκατεστημένης εἰς Δαρδίτσαν Ἀργολίδος ἐπὶ τῆς ὁροσειρᾶς Ἀδέρες τῆς Τροιζηνίας. Αἱ φωτογραφίαι αὗται λαμβάνονται τόσον ἄνευ ἠθμῶν ὅσον καὶ διὰ δύο ἠθμῶν συμβολῆς ἐχόντων τὰ μέγιστα τῆς διαπερατότητός των εἰς τὰ μήκη κύματος 5577\AA καὶ 6300\AA καὶ εὔρη τῶν περιοχῶν ἡμιαπερατότητος ἀντιστοίχως ἴσα πρὸς 40\AA καὶ 50\AA .

Δ') **Δημοσιεύματα.** Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐκκλοφόρησαν τὰ κάτωθι ἐπιστημονικὰ δημοσιεύματα τοῦ Γραφείου : *Contributions from the Research and Computing Center, Academy of Athens, Series I (Astronomy), No. 12 : Two Interplanetary Phenomena of 468 B.C., by Sp. Marinatos. Comments by John Xanthakis. Pragmatiai of the Academy of Athens Vol. 24, No. 4, pp. 24-45, 50-53, 1963.*

Ε') **Βιβλιοθήκη.** Ἡ Βιβλιοθήκη τοῦ Γραφείου ἐπλουτίσθη κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος διὰ 620 τόμων καὶ 2.500 τευχῶν ἐπιστημονικῶν δημοσιευμάτων. Ἐκ τούτων οἱ 100 τόμοι ἠγοράσθησαν ἐκ τῶν τακτικῶν πιστώσεων τοῦ Γραφείου, οἱ 20 τόμοι προσεφέρθησαν ὑπὸ τῆς ἀμερικανικῆς ὀργανώσεως *CARE*, οἱ δὲ ὑπόλοιποι 500 τόμοι καὶ τὰ 2.500 τεύχη τῶν ἐπιστημονικῶν δημοσιευμάτων ἀπεστάλησαν δωρεὰν πρὸς τὴν Βιβλιοθήκην τοῦ Γραφείου ὑπὸ τῶν ὁμοειδῶν ἰδρυμάτων τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἐσωτερικοῦ ἐπ' ἀνταλλαγῇ τῶν δημοσιευμάτων τοῦ Γραφείου. Ὑπὸ τῆς ἀμερικανικῆς ὀργανώσεως *CARE* προσεφέρθη ἐπίσης καὶ μία σειρὰ ἐκ 16 δικτύων οὐρανογραφικῶν συντεταγμέ-

νων άποτυπωμένων επί καταλλήλων διαφανών φύλλων εκ ζελατίνης προς χρῆσιν ἐν συνδυασμῷ προς τὸν *National Geographic Society - Palomar Observatory Sky Atlas*.

ΣΤ') Ἐπισκέπται. Τὸ Γραφεῖον ἐπισκέφθησαν οἱ κάτωθι ἐπιστήμονες τοῦ ἔξωτερικοῦ: 1) ὁ καθηγητῆς κ. *Adrian Blaauw*, διευθυντῆς τοῦ *Karpeyn Astronomical Laboratory, Groningen* (Ὀλλανδία), 2) ὁ καθηγητῆς κ. *John Heard*, διευθυντῆς τοῦ *David Dunlap Observatory, Richmond Hill, Ontario* (Καναδᾶς), 3) ὁ καθηγητῆς κ. *Pierre Lacroute*, διευθυντῆς τοῦ *Observatoire de Strasbourg* (Γαλλία), 4) ὁ καθηγητῆς κ. *Walter Fricke*, διευθυντῆς τοῦ *Astronomisches Rechen - Institut, Heidelberg* (Δυτ. Γερμανία) καὶ 5) ὁ καθηγητῆς κ. *Fred Whipple*, διευθυντῆς τοῦ *Smithsonian Astrophysical Observatory, Cambridge, Mass.* (Ἡνωμ. Πολιτεῖαι).

Ζ) Διαλέξεις. Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ὁργανώθη εἰς τὸ Γραφεῖον σειρὰ διαλέξεων μετὰ συζητήσεως ἐπὶ ἐπικαιρῶν ἀστρονομικῶν ἢ συναφῶν θεμάτων. Εἰς τὴν σειρὰν ταύτην τῶν διαλέξεων ἔλαβον μέρος ὡς ὀμιληταὶ ἐπιστήμονες ἐργαζόμενοι εἰς διάφορα ἐπιστημονικὰ ἰδρύματα τῶν Ἀθηνῶν, καθὼς ἐπίσης καὶ οἱ ἀλλοδαποὶ καθηγηταὶ κ.κ. *A. Blaauw*, *J. Heard* καὶ *P. Lacroute*.

Η') Διάφορα. Ὁ ἐπόπτης τοῦ Γραφείου ἀκαδημαϊκὸς κ. Ξανθάκης ἠγήθη τῆς ἑλληνικῆς ἀντιπροσωπείας εἰς τὴν « *IIInd Comité International de Geophysique, International Years of the Quiet Sun Assembly* » τὴν συνελθοῦσαν εἰς Ρώμην μετὰ τῆς 18ης καὶ 22ας Μαρτίου 1963. Οὗτος προσκληθεὶς ἔλαβεν ἐπίσης μέρος καὶ εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμ. 22 Συμπόσιον τῆς Διεθνοῦς Ἀστρονομικῆς Ἐνώσεως περὶ τῶν « *Stellar and Solar Magnetic Fields* » τὸ συνελθὸν εἰς *Rotlach-Egern am Tegernsee* (Δυτ. Γερμανία) μετὰ τῆς 3ης καὶ 10ης Σεπτεμβρίου 1963. Ὁ διευθυντῆς τοῦ Γραφείου κ. Μαυρίδης ἐπισκέφθη κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1963 τὸ *Observatoire de Paris* (Γαλλία) ἐπὶ τῇ βάσει μιᾶς ὑποτροφίας τοῦ Ὁργανισμοῦ Βορειοατλαντικοῦ Συμφώνου (*NATO*) χορηγηθείσης αὐτῷ μέσω τῆς Ὑψηροσίας Τεχνικῆς Βοηθείας τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ καὶ προέβη εἰς τὴν συλλογὴν ἐπιστημονικοῦ ὕλικου. Οὗτος ἐπισκέφθη ἐπίσης τὸν Ἰούλιον τοῦ 1963 πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν καὶ τὰ κάτωθι ἰδρύματα: 1) *Landessternwarte auf dem Königstuhl, Heidelberg* (Δυτ. Γερμανία) καὶ 2) *Astronomisches Rechen-Institut, Heidelberg* (Δυτ. Γερμανία).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30ῃ Νοεμβρίου 1963.

Ὁ Διευθυντῆς
Δυσ. Ν. Μαυρίδης